

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	5
WSTĘP	7
ROZDZIAŁ I. NIESPEŁNIONY KLASYK – HERMENEUTYKA MITU I NATURY	27
1. Wata „ożywianie” mitologii	27
2. Od poetyki natury do naturalnej teodycei	46
ROZDZIAŁ II. ŻYD Z RODOWODEM – „EGZEGEZA” TEKSTU	57
1. Kłopoty z biografią	57
2. Syndrom holocaustu	65
3. W poszukiwaniu genealogii	82
4. Światopogląd człowieka „biblijnego”	92
5. Terapia chorego sumienia	112
ROZDZIAŁ III. MĘCZENNIK WŁASNEJ KONWERSJI – ŚWIADECTWO „PORAŻONEJ” WIARY	137
1. Mały traktat o wierze	137
2. „Paraliż” zbawienia	159
3. „Więzienny mistyk” i hierofania cierpiącego ciała	199
ZAKOŃCZENIE	219
SUMMARY	237
INDEKS UTWORÓW ALEKSANDRA WATA	241
INDEKS OSOBOWY	245

INDEKS UTWORÓW ALEKSANDRA WATA

- A choć zapuszczam oko...* 111
Arytmetyka 211
Ballada letniego popołudnia 149, 172, 211
Bezrobotny Lucyfer. Opowieści 8, 58, 115, 187, 229
Biografia 120, 166, 205, 231
Buchalteria 128, 157, 218
Był pastuchem owiec w pustyni Negew... 146, 171, 174, 187, 191
Ciemne świeciło 8, 12, 72, 89, 90, 202, 205, 221, 226, 233
Co ja na to poradzę... 182-183, 201-202
Czemu mnie z trumny wyciągasz... 193, 195
Czymże jest? Czymże? 226, 235
Dawnośmy wyszli spod władzy... 92, 131, 177, 220
Diabeł w historii [niezrealizowany projekt powieści] 116
Długo broniłem się przed Tobą... 145, 196, 209, 210, 212
Do Izajasza 86, 105-108, 111, 129, 177
Do Księgi Jonasza 86, 101-102
Do Księgi Królów I 86, 120
Do Psalmów 120, 123
Druhowie jedli ze złotych talerzy... 146, 171, 174, 184-186, 191
Dytyramb 79, 221
Dzieciństwo poety 125
Dziennik bez samogłosek 8, 11, 12, 28, 59-61, 69, 71, 73, 77, 79, 83, 84, 99, 107, 108, 116, 117, 119, 123, 125, 126, 131, 133, 135, 141, 143, 144, 147, 149, 153, 164, 166, 170, 174, 178, 183, 188, 189, 205, 213, 214, 221, 223, 226, 231, 233, 234
Dziwięć uwag do portretu Józefa Stalina 117-119
Elementy do portretu 207
Ewangelia jako arcydzieło literatury 189-190
Ewokacja 145, 149-151, 154, 167, 196, 204, 208-210, 214, 218, 231
Gdy doprowadzam do precyzji... 78, 134
Gdy drżał w śmiertelnych potach... 129, 174, 198
Hybris 145, 154, 194, 195
Hymn 89, 90
I tak się własną krew pompuje... 42, 177, 218

- Imagerie d'Épinal* 131, 166, 167, 169, 177, 191
Inwokacja 205, 214, 218, 221
Ja z jednej strony i Ja z drugiej strony mego mopsożelaznego piecyka 7, 28, 29, 64, 65, 83, 93, 115, 207, 218, 227, 228, 234
Jak drzewo wypróchniałe... 196
Japońskie łucznictwo 45, 46
Kaligrafie 52, 158
Kicz nostalgiczny 171
Kicz sentymentalny 171
Kładąc się do snu w szelest kartek... 71-72
Królowie na wygnaniu 115-116
Mała Dalila 8, 90, 91, 103-105, 233
Mądry neurolog z San Francisco... 128, 149
Motywy saraceńskie 129, 205
Mój wiek. Pamitnik mówiony 8, 10-12, 28, 46, 59, 66-69, 84, 93, 96-97, 113, 115, 123-125, 127-128, 131, 138, 140-141, 143, 145, 147, 150, 157, 166, 167, 169, 170, 173, 179, 199, 207, 226
Na melodie hebrajskie 74-76, 80, 121, 134
Na stoku góry... 129, 130
Na wystawie Odilon Redana 182, 235
Namopaniki 232
Nieszpory w Notre-Dame 180, 181
Nokturny 143, 208, 215, 230, 231
Odjazd Anteusza 148, 154, 174, 175, 217, 231
Odjazd na Sycylię 123, 131, 148, 230
Ody 104, 168, 207, 209, 217, 221, 222, 232
Ogień z kości naszych... 218
Panienki z Ofiru 110
Paryż na nowo 149, 171, 172
Pejzażyk 1939 47, 148, 149, 154
Pieśni wędrowca 23, 47-54, 122, 128, 132, 149, 211, 226, 232
Pobojowisko 149
Podróż 209
Poemat bukoliczny 8, 92, 113, 227-229, 231, 233
Poezja 166
Poranek nad wodą 43, 96, 97, 177, 230
Poślubiona 135
Potępiiony 128
Powieść 207
Powrót do domu 47
Prochów moich braci... 77, 235
Próba genealogii 84-86

- Przed Breughlem Starszym* 171
- Przed ostatnią Pietą Michała Anioła* 146, 192, 195, 204, 215, 216
- Przed wystawą* 121
- Sąd Ostateczny* 230
- Semantyka języka stalinowskiego* 8
- Sen* 43
- Sen (bez żadnego tzw. głębszego znaczenia)* 58, 96, 97, 157, 193
- Sen flaminga* 42, 43, 95
- Sen mojego brata* 193
- Skoro wiesz, że tobie przeznaczone...* 209, 212
- Skóra i śmierć* 191
- Sługa królowej Kandaki* 151-153, 155, 156
- Sny sponad Morza Śródziemnego* 36-37, 100, 102, 103, 122, 127, 128, 133, 168, 182, 187, 201, 204, 217, 230
- Śmierć starego bolszewika* 111
- Świat na haku i pod kluczem* 8, 60, 85, 93, 109-111, 117-118, 140, 141, 147
- Tej znów nocy...* 145, 168, 196, 208, 209, 212-213
- Trochę mitologii* 217, 218
- Trzy sonety* 160, 162, 163, 164, 171, 174, 175, 179, 188, 193, 194, 198, 205, 209, 231
- Tu nie istnieje przestrzeń...* 168
- Ty wiesz, że pozór to i kłamstwo...* 110, 111
- Ucieczka Lotha* 71
- Umył ręce i włóczył...* 183, 184, 191, 204
- Uroda rzeczy nadziemskiej...* 180
- W barze, gdzieś w okolicach Sevres-Babylone (z kiczów paryskich)* 171
- W czterech ścianach mego bólu...* 167, 168, 209, 217
- W Rzymie* 181-182
- W szpitalu* 211, 217
- W Wielki Piątek...* 196, 204, 214
- Weźmij lutnię, obejdź miasto...* 82, 86, 117, 119, 120, 122
- Wieczór - noc - ranek* 40, 41, 129, 204
- Wielkanoc* 80-82, 154, 193
- Wiersz ostatni* 37, 149, 154
- Wiersze [1957]* 12, 34, 226
- Wiersze somatyczne* 38-40, 209, 215, 217, 218
- Wiersze śródziemnomorskie* 7, 11, 12, 33, 48, 128, 204
- Wierzy w Ałma-Acie...* 73, 74, 148
- Z Hezjoda* 92, 177, 202, 203, 205, 226
- Z kosza* 103
- Z naszeptów magnetofonowych* 98, 134, 206

- Z notatnika oborskiego* 92-94, 230
Z perskich przypowieści 44
Znaki przestankowania. Do bezgłośnego czytania 80
Zobaczone z pociągu 43, 44
Żmije i ważki w dobrej zgodzie... 198
Żółw z Oxfordu 84, 86-89, 120, 122, 128, 226
Żyd wieczny tułacz 115

INDEKS OSOBOWY

Indeks zestawiał Jan Gotfryd

- Ajschylos 41
Anders Jarosław 217
Arystoteles 51
Auerbach Erich 35
Augustyn, św. 126, 150, 154, 234
- Bach Johann Sebastian 200
Bachelard Gaston 31
Bachtin Michaił Michajłowicz 112, 113
Baczyński Krzysztof Kamil 236
Baka Józef, jezuita 146
Balcerzan Edward 101, 218
Baran Bogdan 235
Baranowska Małgorzata 64, 207
Bak Wojciech 27, 146
Besançon Alain 225
Białoszewski Miron 59
Bierdiajew Nikołaj Aleksandrowicz 115
Bolecki Włodzimierz 10
Borges Jorge Luis 227
Borowski Jarosław 21
Bosch Hieronymus 207
Brakoniecki Kazimierz 11, 14, 15, 33, 100, 102, 121, 139, 197, 99, 233
Breton André 28
Breughel (Bruegel) Pieter 92
Buber Martin 112
Bukowski Kazimierz, ks. 159
Bultmann Rudolf 222
Bułhakow Michaił Afanasjewicz 173, 206
Bursa Andrzej 218
- Capanna Pablo 34
Chagall Marc 185
Chwat Sam 83
Chwedeńczuk Bohdan 80
Cichowicz Stanisław 23, 31
Cieśla-Korytowska Maria 200, 201
Claudel Paul 93
Czapski Józef 183
Czuang-Tsy (Czuang-Czou) 167
- Dalila 92, 104
Dawid 92
Dorosz Krzysztof 11, 145
Durand Gilbert 31
Durkheim Émile 31
Durrell Lawrence 220
- Eco Umberto 153
Eliade Mircea 16, 17, 31, 54
Eliasz, prorok 81
Eliot Thomas Stearns 35
Ellul Jacques 140
Eurydyka 36, 38, 39, 92
Ezechiel, prorok 72, 131
- Filipkowska Hanna 231
Fiut Aleksander 10
Flaubert Gustave 92
Florenskij Paweł A. 180
Freud Sigmund 31, 32, 224
Frye Northrop 30, 31, 186, 187
- Gadacz Tadeusz, ks. 234, 235
Gadamer Hans Georg 23

- Gałczyński Konstanty Ildefons 117, 118
Girard René 119, 191, 222
Głowiński Michał 30
Gombrowicz Witold 59, 60
Goszczyńska Mirosława 191
Goślicki Jan 25
Gotfryd (Godefroy) de Bouillon 84, 85
Grabowiecki Sebastian 236
Grochowiak Stanisław 218
Grant Robert MacQueen 225
Gutowski Wojciech 18, 20, 22, 35, 54

Hartwig Julia 33
Hegel Georg Wilhelm Friedrich 134, 234
Heidegger Martin 23, 37, 77
Herbert Zbigniew 33, 35, 54, 83, 98, 101, 114, 122
Herling-Grudziński Gustaw 14
Hiob 95, 111, 151, 159, 203, 217
Hölderlin Friedrich 92

Ignacy Loyola, św. 213
Irzykowski Karol 113
Iwaszkiewicz Jarosław 114
Izajasz, prorok 106, 107, 117, 123, 196, 210

Jakub 195
Jan XXIII, papież 117
Jan od Krzyża, św. 204
Janion Maria 217
Jankowski Zbigniew 18
Jarosiński Zbigniew 97
Jasińska-Wojtkowska Maria 16
Jaspers Karl 141
Jastrun Mieczysław 39
Jeleński Konstanty 14, 112, 113, 207, 227
Jens Walter 189

Jezus Chrystus 27, 53, 63, 81, 91, 92, 108, 116, 118, 146, 151, 154, 156, 160-165, 168, 171-179, 183-195, 197-200, 206, 210, 212, 214, 216, 218, 221, 222, 225, 229, 233, 234
Johnson Paul 131
Jonas Hans 225
Jonasz, prorok 92, 99-105, 111, 123, 133, 151
Józef z Arymatei 162, 176
Józef Flawiusz 227
Jung Carl Gustav 31, 40, 217

Kaczmarek Jacek 219
Kafka Franz 99
Kain 92, 151, 203, 227, 228
Kajzerek Antoni, ks. 34
Kamieńska Anna 18
Karpiński Wojciech 139, 163, 230
Kawafis (Kabafes) Konstandinos Petrou 35
Kennedy Joseph 116, 121
Kierkegaard Søren Aabye 59, 146, 147, 233
Kłoczowski Jan Andrzej, dominikanin 141, 222
Kochańczyk Alina 126
Kolbuszewski Jacek 21
Konwicky Tadeusz 59
Kowalczyk Stanisław, ks. 32
Krajewski Stanisław 80
Kryszak Janusz 14, 102
Kudasiewicz Józef, ks. 80, 85, 188

Lechoń Jan 161
Leibniz Gottfried Wilhelm 51, 231
Lenin Władimir Iljicz 131
Leśmian Bolesław 161, 162
Levinas Emmanuel 79
Lévi-Strauss Claude 31
Lejeune Philippe 60
Liebert Jerzy 27, 145, 236

- Ligeza Wojciech 10
 Lipski Jan Józef 11, 199, 204
 Liwiusz (Titus Livius) 234
 Lohfink Gerhard 100, 171
 Lota żona 36
 Loth Roman 161
 Ludwik Grignon de Montfort, św.
 144
 Luria Izaak 86
- Łabędź Leopold 201
 Łukasiewicz Jacek 11, 14, 34, 46,
 51, 114, 121, 133, 134
 Łukasz Ewangelista, św. 152, 153
 Łukaszuk Małgorzata 11, 15, 29,
 94, 130, 205, 233
- Machiavelli Niccolò 132, 133
 Maksymilian Kolbe, św. 144, 212
 Marcel Gabriel 58
 Maritain Jacques 147
 Markiewicz Henryk 21, 30, 186
 Mauriac François 183
 Mazurek Dorota 210
 Michał Anioł (Michelangelo Buona-
 rroti) 216
 Micińska Anna 11, 22, 67, 68, 185
 Miciński Tadeusz 236
 Mickiewicz Adam 194
 Międzyrzecki Artur 33
 Miłosz Czesław 9-11, 28, 33, 54,
 60, 86, 107, 113, 114, 118, 126,
 159, 160, 169, 235
 Mojżesz 135
- Neher André 80, 85
 Nietzsche Friedrich 49, 224
 Nikodem 216
 Norwid Cyprian Kamil 35, 109
 Nowosielski Jerzy 180
- Orestes 40, 41, 129, 133
 Orfeusz 36, 38, 39, 92
- Ortega y Gasset José 115
 Otto Rudolf 16, 17
- Panas Władysław 70, 180, 213
 Pascal Blaise 59
 Pawelec Andrzej 35
 Paweł Apostoł, św. 54, 181
 Pelikan Jaroslav 35
 Pirożyński Marian, redemptorysta
 146
 Piskor Stanisław 34
 Platon 72
 Plutarch 68
 Podgórzec Zbigniew 180
 Pospieszalski Antoni 19
 Prokopiuk Jerzy 220
 Przybylski Ryszard 33, 77
- Quispel Gilles 225
- Raszi Solomon ben Izaak 86
 Reimarus Hermann Samuel 188
 Rembrandt van Rijn 40, 190
 Renan Ernest 164
 Ricoeur Paul 16, 23, 31, 36, 48,
 119, 121, 130, 224
 Rilke Rainer Maria 39
 Rogalski Aleksander 190
 Rosenzweig Franz 234
 Rosner Katarzyna 23
 Rousseau Jean Jacques 48
 Rozanow Wasilij Wasiljewicz 179,
 183, 213, 218
 Różewicz Tadeusz 35, 72, 114, 122
 Ruba Marek 225
 Rublow Andriej 179
 Rusecki Marian, ks. 19
 Rymkiewicz Jarosław Marek 33, 34
- Saba 87
 Sabbato Ernesto 62
 Salomon 87, 89, 120
 Salwa Piotr 153

- Samson 92, 104, 105
Sartre Jean Paul 52, 54, 58, 62, 223
Saul 120
Sawicki Stefan 16, 21, 25, 58, 99
Scheler Max 225
Scholem Gershom 177, 227
Schreiner Stefan 80, 85
Sęp-Szarzyński Mikołaj 236
Sito Jerzy Stanisław 33
Sławińska Irena 139
Sławiński Janusz 9, 10
Słowacki Juliusz 145, 165, 201, 236
Sontag Susan 217
Spengler Oswald 115
Stachowiak Lech, ks. 107
Staff Leopold 36
Stalin Josif Wissarionowicz 85,
121, 167
Stasiński Piotr 231
Stefanowska Zofia 35
Stempowski Jerzy 78
Sterna-Wachowiak Sergiusz 14,
114, 122
Strzelecka Maria Kinga, urszulanka
185
Sulikowski Andrzej 11, 156
Szaniawski Klemens 145, 192
Szestow Lew (właśc. Lew Isaako-
wicz Szwarcman) 233
Tabakowska-Muskat Elżbieta 30
Tetmajer Kazimierz Przerwa 160,
161
Tillich Paul 16, 141, 142, 158, 222
Tischner Józef, ks. 235
Tokarski Stanisław 54
Tomasz Apostoł, św. 214
Tomasz z Akwinu, św. 51, 142
Tomasz á Kempis 156
Tomkowski Jan 201
Trznadel Jacek 11, 14, 139-141,
162, 221, 223
Tuwim Julian 63, 117
Twardowski Jan, ks. 18
Tyrmand Leopold 59
Ujejski Kornel 74
Unterman Alan 70, 80
Venclova Tomas 25, 227
Vettori Francesco 132
Voegelin Eric 225
Voltaire (właśc. François Marie
Arouet) 115
Watowa Paulina (Ola) 8, 78, 170
Wążyk Adam 208
Wergiliusz (Publius Vergilius Naso)
35
Witkiewicz Stanisław Ignacy (Wit-
kacy) 115
Wittgenstein Ludwig 144
Wojacek Rafał 218
Wolter zob. Voltaire
Wyka Kazimierz 10, 15, 58, 114
Wylęzek Stefan, ks. 25
Wyszyński Stefan, kardynał 144
Zabierowski Janusz 70
Zajączkowski Andrzej 80
Zaleski Marek 139, 151, 226
Zarębianka Zofia 18, 19, 22
Zdybicka Zofia Józefa, urszulanka
23
Zieliński Jan 11, 14, 65, 90, 112,
113, 185, 189
Zieniewicz Andrzej 60
Znanięcki Florian 115
Żabicki Zbigniew 35
Żurek Sławomir 135